

Obsah

Poděkování	9
Předmluva	10
0 Úvodem	11
0.1 Dokument versus písemnost	11
0.2 Proč norma?	11
0.3 Platnost norem	12
0.4 Vývoj norem od roku 1949	12
0.4.1 ČSN 1409:1949	12
0.4.2 ČSN 01 6910:1954	13
0.4.3 ČSN 01 6910:1977	13
0.4.4 ČSN 01 6910:1985	13
0.4.5 ČSN 01 6910:1997	13
0.4.6 ČSN 01 6910 z let 2002 a 2007	14
0.5 Proces normalizace od roku 2007	14
0.6 Termíny a definice	16
0.7 Test	17
1 Interpunkční znaménka	18
1.1 Tečka, čárka, dvojtečka, středník, otazník	18
1.2 Tři tečky	19
1.3 Vykřičník, tři vykřičníky	19
1.4 Spojovník a pomlčka	20
1.4.1 Spojovník	20
1.4.2 Pomlčka	21
1.4.3 Jazykové nesmysly	22
1.5 Závorky a uvozovky	23
1.5.1 Závorky	23
1.5.2 Uvozovky	24
1.6 Lomítko	25
1.7 Odsuvník (apostrof)	26
2 Zkratky	26
2.1 Zkratky často užívaných slov	26
2.2 Zkratky akademických titulů	28
2.3 Zkratky právního označení firem	31
2.3.1 Pravidla a praxe	32
2.3.2 Zkracování názvů	35
2.3.3 IČ, IČO	37
2.3.4 Povinnost zveřejňovat údaje o registraci	38
3 Značky a znaky	38
3.1 Značky jednotek	39

3.2	Značky měn	40
3.3	Matematické znaky	41
3.4	Procento, promile	42
3.5	Procentní body	42
3.6	Rozměry a tolerance	43
3.7	Měřítka, poměr	43
3.8	Skóre	43
3.9	Průměr	44
3.10	Úhlové stupně, souřadnice	44
3.11	Exponenty, indexy	44
3.12	Paragraf	44
3.13	Znak & (et)	45
3.14	Znak #	46
3.15	Znak pro narozen a zemřel	46
4	Číslo a číslice	46
4.1	Členění čísel	46
4.2	Desetinné zlomky	47
4.3	Obyčejné zlomky	48
4.4	Peněžní částky	48
4.4.1	Peněžní částky slovy	49
4.4.2	Peněžní částky v zahraničí	49
4.5	Sestavy čísel	50
4.6	Kalendářní data	50
4.6.1	Kalendářní data v 21. století	51
4.7	Časové údaje	52
4.7.1	Časové údaje v 21. století	52
4.8	Telefonní a faxová čísla	53
4.9	Spojení čísel se slovy nebo s písmeny	53
4.10	Římské číslice	54
5	Zvýrazňování textu	55
5.1	Změna řezu písma, podtržení	55
5.2	Umístění na samostatný řádek	57
5.3	Změna velikosti nebo druhu písma	57
5.4	Psaní velkými písmeny, vložení do uvozovek	57
5.5	Změna barvy	58
5.6	Proložení znaků	58
6	Členění textů a označování jejich částí	59
6.1	Odstavce	60
6.2	Výčty	61
6.3	Označování částí textu	62

6.3.1	Číselné označování oddílů a pododdílů	62
6.3.2	Číselné označování výřků	62
6.3.3	Abecedně-číselné označování částí textu	63
6.3.4	Abecedně řazené seznamy	63
6.4	Úprava nadpisů	64
6.4.1	Díličí nadpisy	64
7	Textový sloupec	64
7.1	Papír a formáty papíru	64
7.2	Druhy a velikosti písma	65
7.3	Mezery – shrnutí pravidel	65
7.4	Dělení slov	66
7.5	Poznámky pod čarou	66
7.6	Číslování stránek	66
7.7	Několikastránkové dopisy	69
8	Poštovní adresy	69
8.1	Umístění poštovních adres na obálkách	69
8.2	Umístění poštovních adres v dopisech	70
8.2.1	Poštovní adresa odesílatele	70
8.2.2	Poštovní adresa příjemce	70
8.3	Obsah poštovních adres	70
8.3.1	Poštovní adresa odesílatele	70
8.3.2	Poštovní adresa adresáta (příjemce)	70
8.4	Úprava poštovních adres	72
8.4.1	Poštovní adresa odesílatele	72
8.4.2	Poštovní adresa adresáta	72
8.5	Poštovní adresy zásilek do zahraničí	73
9	Úprava obchodních a úředních dopisů	74
9.1	Hlavička dokumentu	74
9.2	Rozlišení přenesené a samostatné působnosti	75
9.3	Poštovní adresa adresáta	76
9.4	Sloupcové odvolací údaje	76
9.4.1	Dopisní papíry bez předtisku odvolacích údajů	78
9.5	Věc – heslovité vyjádření obsahu dopisu	78
9.6	Oslovení	78
9.6.1	Oslovování mužů	79
9.6.2	Oslovování žen	79
9.7	Text dopisu	81
9.8	Pozdrav	81
9.9	Razítko	82
9.10	Podpis	83

9.10.1	Prvopis, druhopis, opis, stejnopis	84
9.10.2	Podpisování písemností určených ke zveřejnění na internetu	85
9.10.3	Podpisování písemností zasílaných datovou schránkou.....	86
9.10.4	Zveřejňování smluv na internetu.....	86
9.10.5	Podpisování veřejně dostupných a hromadných písemností	87
9.10.6	Podpisování v zastoupení.....	87
9.11	Parafování.....	88
9.12	Přílohy	88
9.13	Rozdělovník	89
9.14	Doplňující údaje	89
9.15	Dopisy s předtiskem odvolacích údajů	89
10	Osobní dopis vedoucího pracovníka	89
11	Úprava dopisů do zahraničí	91
12	Dopisy fyzických osob	91
13	Soukromé dopisy	92
14	E-mail.....	92
15	Datové schránky	93
16	Tabulky v textovém editoru.....	94
16.1	Nadpis.....	94
16.2	Hlavička tabulky.....	94
16.3	Měřicí jednotky.....	94
16.4	Sloupce a řádky	95
16.5	Linky a vyznačování sloupců a řádků tabulek	95
16.6	Součty	95
16.7	Obecná poznámka.....	96
16.8	Značky v tabulce.....	96
16.9	Umístění tabulky	96
17	Formalizovaná úprava písemností (ukázky dopisů).....	96
17.1	Příloha P1	96
17.2	Příloha P2	97
17.3	Příloha P3	97
17.4	Příloha P4	97
17.5	Příloha P5	97
17.6	Příloha P6	98
17.7	Příloha P7	98
17.8	Příloha P8	98
17.9	Testovací soubor	98
17.10	Ukázka dopisu s grafickým prvkem ovlivňujícím text	98
17.11	Ukázka formátování neformálního soukromého dopisu	98
18	Etiketa v písemném styku	99

18.1	(Ne)Formálnost.....	100
18.2	Mykání a tykání v písemném styku	101
18.3	Akademické tituly, vědecko-pedagogické a vojenské hodnosti.....	102
18.3.1	Tituly za jménem.....	103
18.3.2	Inženýr se představí jako Novák.....	103
18.3.3	MDDr. Ing. Mgr.	103
18.4	Souběh funkcí	103
18.5	Slečna	104
18.6	Prohřešky v oslovování.....	105
18.7	Kdy etiketa neplatí	106
18.7.1	Preference	106
18.7.2	Pravidla firemní kultury	106
18.8	Jak se odlišit	106
18.8.1	Nevšední způsoby oslovení.....	107
18.8.2	Chladné způsoby oslovení.....	107
18.8.3	Časové údaje aneb KDY	107
18.8.4	Určení místa aneb KDE	108
18.8.5	Nevšední způsoby rozloučení.....	108
18.8.6	Jak být COOL – jak být IN	109
18.8.7	Hrozně – strašně	110
19	Práce s texty	110
19.1	Postup při zpracování nových textů.....	110
19.2	Postup při zpracování převzatých textů.....	111
19.3	Styly a formátování	113
19.3.1	Změna stylu	113
19.3.2	Kopírování formátu písma	114
19.3.3	Udržení konzistentního formátování	114
19.4	Sloupcová vazba	115
19.5	Pevná spojení	115
19.6	Jak ušetřit čas	117
19.7	Nastavení formátů pro celý operační systém	118
19.8	Převod editovatelných formátů do PDF.....	121
19.9	Kdy TE nedůvěřovat	122
20	Řešení k cvičením	123
21	Použitá literatura a citované dokumenty.....	127
21.1	Legislativní zdroje	127
21.2	Normativní zdroje.....	128
21.3	Ostatní zdroje	128
22	Úvodní slovo	129
23	Pravidla českého pravopisu.....	129

24	Psaní <i>i/y</i>	130
24.1	Obecně	130
24.2	Psaní mimo koncovku	130
24.3	Koncovky podstatných jmen	131
24.4	Koncovky přídavných jmen	132
24.5	Koncovky sloves	133
25	Psaní <i>ú/ů</i>	135
25.1	Psaní na počátku slova	135
25.2	Psaní uvnitř slova	135
25.3	Citoslovce a slova přejatá	135
26	Psaní číslovek určitých	136
26.1	Psaní čísla	136
26.2	Psaní slovy	136
26.3	Slova s číselnou a nečíselnou složkou	137
27	Předpony <i>s/z</i>	138
28	Předložky <i>s/z</i>	139
29	Problematické skloňování	140
30	Přejatá slova	141
31	Velká písmena	142
31.1	Obecná pravidla	142
31.2	Označení osob a zvířat	143
31.3	Zeměpisné názvy	144
31.4	Názvy států	144
31.5	Názvy správních obvodů	144
31.6	Názvy obcí	145
31.7	Názvy ulic	145
31.8	Názvy organizací	146
31.9	Názvy výrobků, dokumentů, oborů	146
31.10	Názvy svátků	147
31.11	Zdvořilostní velké písmeno	147
32	Čárky ve větě	147
32.1	Čárky mezi větami v souvětí	147
32.2	Čárky mezi větnými členy	149
33	Další problematické pravopisné jevy	149
33.1	Zdvojené souhlásky	149
33.2	Délka samohlásek	150
33.3	Zájmeno <i>já</i>	150
33.4	Zvratná zájmena	150
33.5	Příslovečné spřežky	151
33.6	Číslovky <i>dva, oba</i>	151

33.7 Zájmeno jenž	151
33.8 Podmiňovací způsob	152
33.9 Složená slova	152
34 Jazykové styly a jejich úloha, styl úředního a obchodního dopisu	153
35 Struktura úředního a obchodního dopisu	153
36 Volba slov a jejich význam.....	156
37 Stavba vět.....	156
38 Některé časté nedostatky	156
38.1 Význam pojmů	156
38.2 Užívání 5. pádu.....	157
38.3 Přechylování	157
38.4 Předložky kromě/mimo	158
38.5 Jazykové vazby	158
38.6 Některá chybná či nevhodná vyjádření	159
38.7 Jazyková matematika	160
38.8 Fyzikální jednotky	160
39 Asertivita a empatie	160
40 Přehled užitečných pomůcek.....	162
41 Použitá literatura	162

TIRÁŽ

Bonus pro čtenáře: Šablony písemností a příklady k procvičování naleznete na ...

Upozornění: Žádná část této publikace nesmí být reprodukována nebo kopírovaná v jakékoli formě bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

Na zpracování této publikace se podíleli:

Ing. Radim Martynek, MBE – část Úprava obchodních a úředních písemností v 21. století
Mgr. et Mgr. Miroslav Šteinbach – část Pravidla českého pravopisu a stylistika v každodenní praxi
Ing. Tereza Kepáková – grafická úprava obálky

Recenzenti:

PhDr. Ladislav Špaček, popularizátor společenské etikety
ThDr. Jan Hradil, Th.D., starosta města Újezd u Brna, biskup husitské církve

Obsahová a legislativní revize:

JUDr. Jan Horník, Ph.D.
Mgr. Andrea Kovářová, LML (autorka podkapitoly 9.2)
Ing. Kamil Válek

Vydání druhé: říjen 2020

Grafická úprava a sazba: Mgr. Jiří Kaláček, www.kalacek.cz

Tisk: Těšínská tiskárna, a. s.

© Akademie *nevšedního* vzdělávání, s. r. o., Příkop 4, 602 00 Brno, www.akademie-vzdelavani.cz

ISBN 978-80-270-8297-1